

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2018

1 Fondens syfte

Ersättningsfonden för investerare är den skyddsfond som avses i 11 kapitlet i lagen om investeringstjänster med uppgiften att trygga kunderna till företag som tillhandahåller investeringstjänster. Syftet med ersättningsfonden för investerare är att trygga investerares av ersättningsfondens skydd omfattade tillgodohavanden hos värdepappersföretag och kreditinstitut i enlighet med lagen om investeringstjänster och fondens stadgar.

Fonden grundades år 1998 och det avslutade räkenskapsåret var dess 21:a verksamhetsår.

Fondens verksamhet övervakas av Finansinspektionen. Fondens stadgar och ändringar i dem fastställs av finansministeriet.

Fonden verkar administrativt i anslutning till Finans Finland (FA). Tack vare den administrativa anknytningen kan fonden kostnadseffektivt utnyttja en del av FA:s administrativa tjänster. Fonden har dock sina egna förvaltningsorgan och är självständig i sitt beslutsfattande.

Till fonden framfördes under räkenskapsperioden inga ersättningsanspråk som lett till myndighets konstaterande att ersättningsfondens lagstadgade ersättningströskel blivit överskriden. För att betalningsskyldighet för fonden ska uppkomma förutsätts att en tillhandahållare av investeringstjänster inte har returnerat medel enligt avtalet till en investerare som omfattas av skyddet. En förutsättning för ersättningsansvar är dessutom att ett medlemsföretag har blivit bestående insolvent.

2 Fondens medlemmar

Att vara medlem i fonden är under vissa förutsättningar obligatoriskt för alla finska värdepappersföretag och kreditinstitut som tillhandahåller investeringstjänster samt för finska fondbolag som enligt sitt verksamhetstillstånd får tillhandahålla investeringstjänster. Vid utgången av 2018 hade fonden 67 medlemmar. Av medlemmarna var 54 värdepappersföretag, fem fondbolag och åtta kreditinstitut eller sammanslutningar av inlåningsbanker.

En sammanslutning av inlåningsbanker som helt eller delvis svarar för varandras förbindelser eller åtaganden betraktas som en enda medlem vid beräkningen av garanti- och förvaltningsavgifter till fonden. Sammanslutningar av inlåningsbanker var andelsbankernas sammanslutning (156 medlemsbanker), POP Bankernas sammanslutning (27 medlemsbanker) och Sparbankernas sammanslutning (25 medlemsbanker).

År 2018 anslöt sig tre nya medlemmar till fonden. Fonden ger yttranden till Finansinspektionen om nya ansökningar om verksamhetstillstånd och om ansökningar om ändringar i verksamhetstillstånd.

3 Verksamhetsmiljön

Världsekonomin växte snabbt år 2018. Tulltvister och ökande protektionism skapade emellertid osäkerhet på finansieringsmarknaderna. Speciellt stark och bred var ekonomins tillväxt i USA. Till följd av ekonomitillväxten och inflationsstegringen stramade USA:s centralbank Fed åt penningpolitiken betydligt under 2018, vilket orsakade turbulens på marknaderna särskilt i slutet av året. Fed höjde styrräntan fyra gånger år 2018 och fortsatte dessutom att minska sin balansräkning. Åtstramningen av penningpolitiken har stärkt USA-dollar, vilket har orsakat utmaningar för utvecklingsekonomier med skuldsättning i dollar.

I Europa fortsatte den ekonomiska tillväxten, men tillväxttakten avmattades år 2018. Europeiska centralbanken ECB höll styrräntan oförändrad men upphörde med nettoköpen av värdepapper i slutet av året. Kapitalbeloppen från förfallande värdepapper som förvärvats inom ramen för programmet kommer dock att återinvesteras så länge det behövs. Penningpolitiken fortsatte att vara stimulansinriktad under 2018.

Finlands ekonomi växte med 2,7 % år 2018. I synnerhet har exportens återhämtning och den livliga byggverksamheten gett fart åt tillväxten. En vändning har dock redan synts i byggandet, där de beviljade byggloven blivit färre. Hushållens konsumtion har ökat till följd av bättre sysselsättning, stärkt köpkraft hos konsumenterna och låga räntor.

Med avseende på fondens placeringsverksamhet präglades verksamhetsmiljön år 2018 alltjämt i stor utsträckning av centralbankernas åtgärder, såsom fortsatt penningpolitisk divergens hos viktiga centralbanker, minskningen av ECB:s tillgångsköppprogram samt USA:s centralbanks fortsatta styrräntehöjningar. Euroområdet räntenivå förblev historiskt låg, och år 2018 var ECB:s inlåningsränta alltjämt negativ. Avkastningsräntan på statsobligationer med hög kreditvärdighet var negativ för korta och medellånga maturiteter. Även penningmarknadsräntan var fortsatt negativ.

4 Fondens förvaltning

Varje medlem i fonden utser en medlem i fondens delegation. Under 2018 sammanträdde delegationen en gång. Vid årets slut fungerade Kirsi Lauslahti som delegationens vice ordförande, efter att Erik Palmén som varit ordförande meddelade att han avgått från posten 30.11.2018.

Ordinarie medlemmar i styrelsen vid utgången av 2018 var Taina Ahvenjärvi, Päivi Kuoppa, Antti Kuosmanen, Jussi Sokka och Bengt Wahlström samt suppleanter Pia Hidén och Mari Pekonen-Ranta. Kirsi Lauslahti var ordinarie styrelsemedlem till 24.5.2018. Under räkenskapsperioden höll styrelsen sju möten. Till styrelsemedlemmarna betalades inga mötesarvoden. Styrelsens ordförande var Päivi Kuoppa och vice ordförande var Jussi Sokka.

Ombudsman var jur. kand. Mirjami Kajander-Saarikoski. Vice ombudsman var jur. mag. Piritta Poikonen.

Revisor var KPMG Oy Ab. Av bolaget utsedd ansvarig revisor var CGR Tiia Kataja.

Fondens stadgar uppdaterades år 2018.

5 Täckning av kapitalkrav

Enligt lagen om investeringstjänster ska fondens kapital uppgå till minst 12 miljoner euro, varav minst 4,2 miljoner euro ska ha inbetalats i pengar.

Vid utgången av 2018 hade fonden 6 953 884 euro (föregående år 6 544 798 euro) i eget kapital. För täckning av kapitalkravet har fonden dessutom ett kreditlöfte på sju miljoner euro från Svenska Handelsbanken AB.

6 Garantiavgifter och andra avgifter från medlemmarna

Eftersom det lagstadgade minimikravet på 4,2 miljoner euro för kapitalet i pengar har överskridits behövde fonden inte utöka sitt kapital genom garantiavgifter från medlemmarna. Garantiavgifter i enlighet med stadgarna insamlades dock för att täcka kostnaderna för kreditlöftet. Av nya medlemmar som anslutit sig till fonden efter det att minimikapitalet var uppnått insamlas dessutom en vägd genomsnittlig garantiavgift under en bestämd tid.

Kostnaderna för fondens förvaltning täcks med förvaltningsavgifter från medlemmarna. Dessutom ska nya medlemmar betala en anslutningsavgift. På grund av delegationens enhälliga viljeyttring preciserades år 2018 med styrelsens beslut bestämningsgrunderna för s.k. nya medlemmars garantiavgifter.

År 2018 insamlades 226 509 euro (212 921 euro) i garantiavgifter och 86 942 euro (91 986 euro) i förvaltningsavgifter. I anslutningsavgifter insamlades 3 200 euro (3 200 euro).

7 Placering av medlen

Enligt 11 kapitlet 15 § i lagen om investeringstjänster ska fondens medel placeras på ett pålitligt och effektivt sätt som tryggar fondens likviditet och så att principen om riskdiversifiering iakttas. Avkastningen på placeringarna ska läggas till fondens kapital. Placeringen av fondens medel styrs av en placeringsanvisning som fondens delegation fastställt. I placeringarna har man eftersträvat en stabil avkastning och låg risk.

Vid utgången av 2018 hade ersättningsfonden placeringar i fem olika räntefonder. Placeringstillgångarnas marknadsvärde exklusive bankdepositioner uppgick vid årets slut till 3 513 662 euro (föregående år 6 061 034 euro). Fonden hade därtill sammanlagt 3 302 167 euro (531 019 euro) i bankdepositioner.

Beräknad enligt gängse värden var avkastningen av placeringsverksamheten -0,4 % (föregående år 0,3 %). År 2018 var placeringsverksamhetens avkastning enligt gängse värden lägre än portföljens förväntade avkastning på lång sikt, vilket berodde på den låga och delvis negativa räntenivån under granskningsperioden.

8 Räkenskapsperiodens resultat

De insamlade garantiavgifterna har förts till ersättningsfondens kapital som fondöverföring. Fondens resultat för år 2018 visar ett överskott på 225 063 euro (föregående år -12 787 euro underskott). Det starkare resultatet jämfört med året innan berodde främst på engångsmässig intäktsredovisning av värdestegring i samband med inlösningar av fondandelar under räkenskapsperioden. Överskottet läggs till fondens kapital i enlighet med 11 kapitlet 15 § i lagen om investeringstjänster. I egenskap av allmännyttig sammanslutning betalar fonden inte skatt på inkomster.

9 Hänt efter räkenskapsperiodens utgång och bedömning av den framtida utvecklingen

Efter räkenskapsperiodens utgång har inga väsentliga förändringar skett i ersättningsfondens verksamhet.

Världsekonomin tillväxt väntas fortsätta i avtagande takt år 2019. I USA växer ekonomin fortsättningsvis på bred front, men i euroområdet, Japan och Kina väntas tillväxten bli långsammare. USA:s centralbanks räntehöjningsförväntningar har dock dämpats, vilket mottagits positivt på marknaderna.

Den ekonomiska tillväxten i Europa väntas fortsätta år 2019 i långsammare takt än förut. Även inflationstakten är måttfull, och ECB har därför tills vidare inte behov av att strama åt penningpolitiken genom räntehöjning.

Finlands ekonomi saktar in i världsekonomin kölvatten. Osäkerheten om utvecklingen i världsekonomin har ökat, och i synnerhet den avtagande tillväxten i euroområdet försvagar utsikterna för ekonomin i Finland. Höjd sysselsättningsgrad och konsumenternas tillit förbådar en relativt stabil ökning av konsumtionsefterfrågan. Den finländska ekonomins tillväxtutsikter skuggas emellertid av strukturella faktorer, såsom åldrande befolkning och krympande arbetskraftsutbud.

2019 väntas bli ett utmanande placeringsår för fonden. Avkastningen på fondens placeringar antas under året fortsättningsvis bli lägre än den förväntade portföljavkastningen på lång sikt. Räntenivån i euroområdet är fortfarande exceptionellt låg och delvis negativ, vilket försvagar den tryggande ränteportföljens avkastning. Centralbankernas åtgärder väntas alltså ha en betydande inverkan på räntemarknaderna år 2019. Storbritanniens utträde ur EU kan orsaka spänningar på finansieringsmarknaderna. En eventuell höjning av räntenivån under granskningsperioden är ägnad att sänka de tryggande räntetillgångsslagens marknadsvärde på kort sikt.

Helsingfors den 15 mars 2019

ERSÄTTNINGSFONDEN FÖR INVESTERARE
Styrelsen